

**14. Nemzeti és Nemzetközi Lifelong Learning
Konferencia
Debrecen, Debreceni Egyetem
2018. április 19-20.**

**VALIDÁCIÓ ÉS FELSŐOKTATÁS
HOL TART A FELSŐOKTATÁSI
VALIDÁCIÓ MAGYARORSZÁGON?**

**Kovács Anett Jolán
II. évfolyam, phd hallgató
SZTE - Neveléstudományi Doktori Iskola
Debrecen, 2018**

ELŐADÁS TARTALMA

- **1. A nem formális úton megszerzett tanulási eredmények validációjának jelentőség**
 - 1.1. A téma relevanciája
 - 1.2. Fogalomértelmezés
 - 1.3. A validáció előnye, előfeltétele
 - 1.4. Közös nyelv
 - **2. A felsőoktatás terén végzett terepkutatás bemutatása**
 - 2.1. Miért a felsőoktatás? A kutatás céljai
 - 2.2. A kutatás során alkalmazott módszerek, minta
 - 2.3. Kutatási eredmények – problématerkép - javaslatok
 - 2.4. Felsőoktatás haszna
 - **3. Jövőbeli tervek**
-

A TÉMA RELEVANCIÁJA

Nem formális úton megszerzett tudás elismerése, validációja

az oktatásfejlesztés **egyik kiemelt** témája
EU szakpolitikai prioritásként kezeli

2012: Európai Unió Tanács Ajánlása a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről

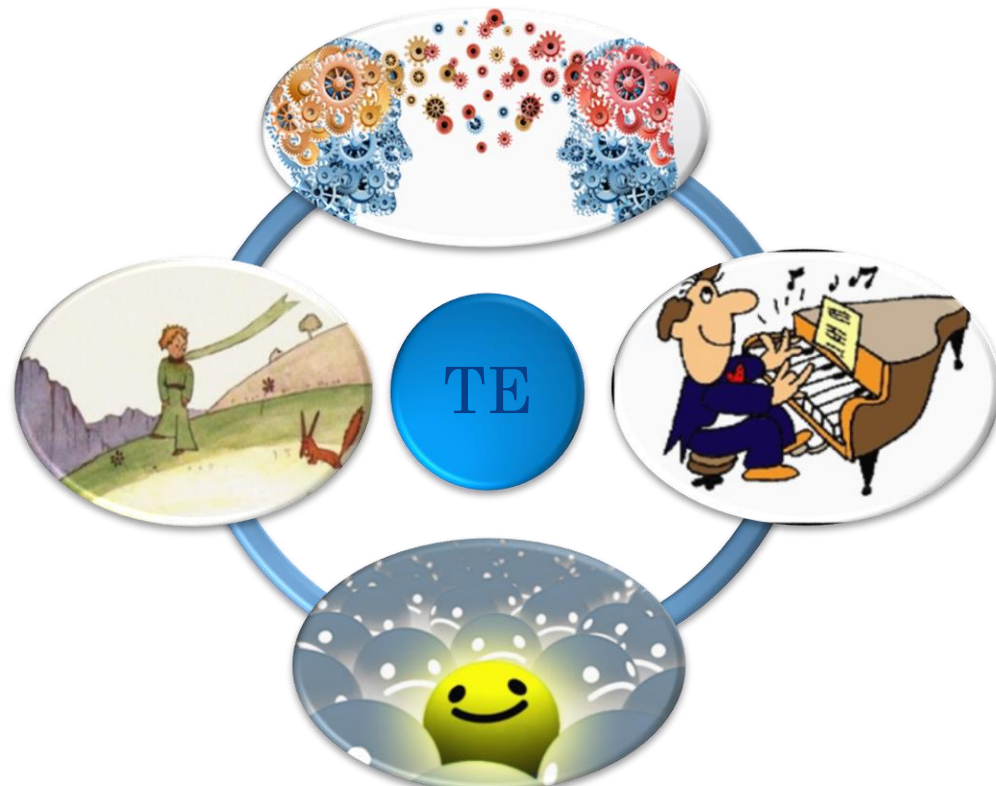

2018-ra nemzeti szintű validációs rendszer

lehetőség: a formális képzésen kívül szerzett ismeretek, készségek és kompetenciák alapján teljes körű vagy részleges minősítés

MIT ÉRTÜNK A TANULÁSI EREDMÉNYEK VALIDÁCIÓJÁN?

„A tanulási eredmények az ismeretek, készségek és kompetenciák szempontjából meghatározott megállapítások arra vonatkozóan, hogy a tanuló egy tanulási folyamat befejezésekor mit tud, ért és képes elvégezni” (Európai Tanács, 2017. 20. o.). Azt milyen fokú önállósággal végzi.

TANULÁSI EREDMÉNYEK VALIDÁCIÓJA

Önértékelésen és külső értékelésen alapuló folyamat, melynek során az egyén által bármilyen **formában, időben, módon, szintéren** megszerzett tanulási eredményt az erre jogosult szervezet felméri, értékeli, összeveti egy előzetesen meghatározott képzési vagy foglalkozási követelményrendszerrel, majd elismeri.

Információ
gyűjtés és
tanácsadás

Felmérés

Értékelés

Összevetés

Elismerés

Oktatási/képzési
sztenderd

Foglalkozási
sztenderd

A birtokolt, de hivatalos dokumentummal nem igazolható tanulási eredmények „hivatalos státuszba” helyezése történik meg.

VALIDÁCIÓ ELŐNYEI

- csökkentheti a képzetlen vagy alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők számát, a munkanélküliség,
- növelhető a foglalkoztatás,
- általa rugalmasabb tanulási utak biztosíthatóak

Jelentősége felértékelődik Magyarországon:

- előregedő társadalom
- szakmák, melyekben munkaerőhiány tapasztalható (pl. egészségügy területén)
- enyhíti az akut munkaerőhiányt

VALIDÁCIÓ ELŐFELTÉTELE

1. a képezések kimeneti követelményei tanulási eredményekben való megfogalmazása
2. a képezések besorolása a nemzeti képzési keretrendszerbe

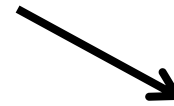
KÖZÖS NYELV

A tanulási eredmény alapú követelmények jelentős mértékben **hozzájárulhatnak**, hogy a nem formális környezetben szerzett kompetenciák (pl. munkatapasztalat) **elismerése** és **beszámítása** megtörténjen

könnyebben összehasonlítható

előzetesen megszerzett
tudás

képesítések tanulási
eredményei

MIÉRT A FELSŐOKTATÁS?

Felsőoktatás az **egyetlen** szektor, ahol **jogszabályi és alkalmazási kötelezettség** társul:

- a Magyar Képesítési Keretrendszerhez (MKKR) és
- a tanulási eredmény alapú képzésfejlesztéshez

KUTATÁSI CÉLOK

a nemzeti felsőoktatásról szóló „49. § (6) A kreditátviteli bizottság az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot - az e törvényben, valamint kormányrendeletben meghatározottak szerint - tanulmányi követelmény teljesítéseként **elismerheti.**”

megismerni, összegyűjteni, összehasonlítani a magyar felsőoktatási rendszerben működő validációs gyakorlatokat

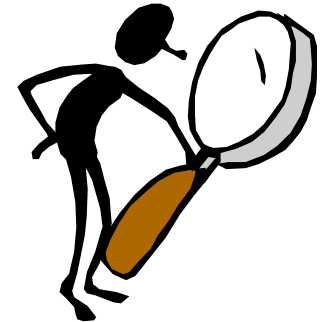
feltárni a validációs folyamatokat akadályozó tényezőket

a feltárt problémák kezelésére javaslatok megfogalmazása

KUTATÁS SORÁN ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

- **Másodelemzések:**

- magyar felsőoktatási intézmények tanulmányi és vizsgaszabályzat elemzése
- minta: 37 nem állami felsőoktatási intézmény, 28 állami felsőoktatási intézmény

- **Empirikus kutatás:**

- félig strukturált személyes interjú készítése, azon felsőoktatási intézményekkel, ahol a jogszabályi előíráson túli szabályozás történik
- 3 vezető szakember, akik a validáció rendszer fejlesztésének alapköveit letették

- **Időbeli intervallum:** 2017.10.15.-2018.01.15.

EREDMÉNYEK - DOKUMENTUMELEMZÉS

a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 49. § (7) pontja: kimondja, hogy „A (3)-(6) bekezdésben meghatározottak - az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerheti - végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a **tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni.**”

Milyen fokú képítettség jellemzi az adott intézményben a validációt?	Nem állami felsőoktatási intézmények	Állami felsőoktatási intézmények
semmilyen információ nincs	13	7
csak a vonatkozó jogszabályi helyet idézik be (munkatapasztalat legfeljebb 30 kreditértékben számítható be + az abszolutórium megszerzéséhez a képzés kreditértékének 1/3-t az Egyetemen köteles teljesíteni)	21	18
a jogszabályi előíráson túli szabályozást is találunk	0	3

* 3 nem állami intézmény TVSZ-t nem elérhető

EREDMÉNYEK – TARTALOMELEMZÉS I.

Szemponatok	Debreceni Egyetem	Nemzeti Közszerológálati Egyetem
Validációra lehetőség	<i>Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar;</i> <i>Emberi Erőforrás Tanácsadó</i> (EET) MA szak levelező tagozata bármely tantárgyi vagy gyakorlati követelmény választható	<i>Államtudományi és Közigazgatási Kar</i> Közigazgatás-szervező BA Közigazgatási MA Államtudományi osztatlan MA bármely tantárgy választható
Validációs kérelem ideje	kurzusfolyvételi időszak	kurzus
Leggyakrabban alkalmazott formák	„...az egyetemi szabályzat úgy rendelkezik, hogy a hallgató által befizetett, kreditenként 700 ft összeg a hallgatói önkormányzatot illeti. Egy oktató dolgozik ezen, egy kar csinál rá egy tanácsadási szolgáltatást, foglalkozik a hallgatóval, kvázi levizsgáztatja, végignézi a portfólióját, majd az oktató ebből egy fillért nem kap. Elviszi az önkormányzat, mert hallgatói befizetésként tekint rá az egyetem világa...”	valamennyi munkát írásal, m
Teljesítés módja	„...az egyetemi szabályzat úgy rendelkezik, hogy a hallgató által befizetett, kreditenként 700 ft összeg a hallgatói önkormányzatot illeti. Egy oktató dolgozik ezen, egy kar csinál rá egy tanácsadási szolgáltatást, foglalkozik a hallgatóval, kvázi levizsgáztatja, végignézi a portfólióját, majd az oktató ebből egy fillért nem kap. Elviszi az önkormányzat, mert hallgatói befizetésként tekint rá az egyetem világa...”	m alakítottak ki (szabályzatok)
Vizsgaformák	„...az egyetemi szabályzat úgy rendelkezik, hogy a hallgató által befizetett, kreditenként 700 ft összeg a hallgatói önkormányzatot illeti. Egy oktató dolgozik ezen, egy kar csinál rá egy tanácsadási szolgáltatást, foglalkozik a hallgatóval, kvázi levizsgáztatja, végignézi a portfólióját, majd az oktató ebből egy fillért nem kap. Elviszi az önkormányzat, mert hallgatói befizetésként tekint rá az egyetem világa...”	kurzust oktatója
Értékelési folyamat	beadott portfólió megvédése	elsősorban írásbeli vizsga
Az eljárás dokumentálása	határozat, sikertelen validáció esetén második esély nincs	határozat, sikertelen validáció esetén második esély nincs
Költségek	<i>kreditenként 700 Ft</i>	<i>ingyenes</i>

„Nyilván lehetne ezt propagálni, hogy van ilyen lehetőség, de nyilván **senki nem akar magának többletmunkát** csinálni...”

EREDMÉNYEK – TARTALOMELEMZÉS I.

Szemponatok	Debreceni Egyetem	Nemzeti Közsolgálati Egyetem
Hozzáállás a hallgatók és az oktatók részéről	változó	változó
Statisztika	317 beiratkozott hallgatóból 14 fő gyakorló követelményel 26 fő a tan követel felmen	10 f „Az oktatók nem igazán értik ezt a rendszert,mindig el kell magyarázni, hogy mit jelent a validáció. De utána viszont megcsinálják.” tantárgy
Elutasított kérelmek száma	2 oktató 2	10 4 tantárgy-4 elutasított 10 4 tantárgy -1 elutasított
Az adatok a következő időtartamra vonatkoznak	2 félév	4 félév
Eljárásban résztvevők jellemzői	Diplomát már szerzett, többéves tapasztalattal rendelkező	1 hallgató alapszakos nappalis, többi levelezős és 35 és 55 közötti korosztály
Elméleti vagy gyakorlati jellegű kurzusok kiváltása	inkább a gyakorlati	50%-50%

„Ide a tudást nem hozzák, hanem viszik.” oktató 1

„látjuk ennek az értelmét, a **hallgató oldaláról** tudunk gondolkozni. **Ez egy ügy**, és nem fogjuk fel anyagi kérdésként.” oktató 2

EREDMÉNYEK – TARTALOMELEMZÉS II.

Interjúalany_1

Interjúalany_2

Interjúalany_3

MILYEN GÁTLÓ TÉNYEZŐKET LÁTNAK, AMI MIATT NEM MŰKÖDIK A VALIDÁCIÓS ELJÁRÁS?

- az oktatók nem bíznak egymás munkájában „**csak én tudom a saját tudományomat**”
- „az egyetemen sokan dolgoznak olyanok, akiknek a gyakorlathoz semmi köze nincs”
- **tudás és presztízs féltés** az oktatók részéről
- kevés információ, nincs marketing

- „először meg kell érnie a helyzetnek, ahhoz hogy valamit be lehessen vezetni”
- „**a mindenkori egyetemi oktató**”
- **gazdasági kényszer**, az egyetemnek nem érdeke
- egyetemi hierarchia, a belső falak (nem működnek együtt a szervezeti egységek)
- **nincs szakmai közvélemény**, nem csak a validációra vonatkozólag, hanem „egyébként sincsenek meg azok a szakmai kapcsolatok, együttműködések, amelyek előrébb vihetnék a folyamatot”

- **oktatói attitűd**, az az igaz, amit én tanítok, tudok
- **akadémiai szféra értékelési gyakorlata „hagyományos”**
- előzetes tudás felhasználása, elismerése **nincs** benne még a **köztudatban**
- az **érdekeltség hiánya**, nem feltétlen pénzben nyilvánul meg
- nincs nyomás, nincs szakpolitikai elhatározás

EREDMÉNYEK – TARTALOMELEMZÉS II.

Interjúalany_1

Interjúalany_2

Interjúalany_3

MAGYARORSZÁGON VAN-E RELEVANCIÁJA A VALIDÁCIÓS ELJÁRÁSNAK?

- az objektív kényszer: a **munkaerő piaci hiány** fogja életre hívni

- **most nincs**, de most semmire sincs fogadó készség

- **sok területen lehet**, nem feltétlen a FO-ban , de hogy ha szakember hiány van/ lesz, akkor erőteljesebb lehetne

HOGYAN LEHETNE MOTIVÁLNI A FELSŐOKTATÁST AZ ELJÁRÁS BEVEZETÉSÉRE?

- **a munkaerő piac oldaláról**, ha munkaerő piaci hiány áll elő, s a megrendelő közelebb kerül a képzőhöz, mert ezek jelenleg nagyon távol állnak egymástól
- „de úgy gondolom, hogy ezt ilyen **ráolvasással nem**. Lehet hozni rá törvényeket, szabályokat, de azokat simán ki fogják kerülni”

- **szociális gondolkodásmód váltás**: távoktatás gyakorlatban való alkalmazása, előrébb viheti a validációt is

- **érdekeltté váljanak a felek**, képességfejlesztő stratégia kialakítása versenyképesség növelő céllal: a megrendelő a vállalat legyen, ő kapja a pénzt, amit aztán az egyetem képzési szolgáltatásáért kifizet az egyetem, a megvalósító felé
- **munkaerő piaci hiány**

PROBLÉMATERKÉP

Terület	Probléma
Általános, társadalmi	Általános tájékozatlanság a validációs rendszerről Bizalomhiány , nagy a presztízse a formális végzettségnek és a formális tanulásnak, nincs bizodalom a nem formális úton megszerzett tudásban
Jogalkotási	Nincs jelentős elköteleződés állami szinten a kormányzat részéről Nincs szabályozva, ha a felsőoktatási int. nem szabályozza a validáció ügyét
Belső szabályozási	Hiányzik az egységes minőségi szemlélet, a felsőoktatási intézmények nem alakították ki saját validációs eljárásrendjüket
Vezetési	Hiányzik a pozitív oktatói hozzáállás, nincsenek érdekelté téve Hiányzik a hallgatói érdekképviselet
Munkaszervezési	Intézményen belül nincs validációval foglalkozó munkatárs, státusz Nehéz az oktatásszervezés, nehéz minden kurzust meghirdetni
Humán erőforrás	Intézményen belül nincs validációs módszertant ismerő szakember
Kommunikációs	Nincs a felsőoktatási intézmények között párbeszéd
Információ-áramlási	Nincs elég információ a validáció lehetőségéről az érintettek, a hallgatók irányába
Pénzügyi	A validációs eljárásban résztvevő oktatók, szakemberek, tanácsadók nincsenek megfizetve Egyetemnek nem érdeke a validáció, mert számukra a bevétel csökkenés, a hallgatók által befizetett eljárási díj pedig nem hozzájuk folyik be

JAVASLATOK

- Általános tájékoztatás a társadalom felé is (!) a validációs rendszerről a bizalom kiépítése érdekében
- Elköteleződés állami szinten a kormányzat részéről a validáció felé
- Szabályozás törvényi szinten, hogy a felsőoktatási intézmények hozzák létre saját validációs eljárásrendjüket
- Felsőoktatási intézményen belül validációs (módszertant ismerő) szakember(ek)et foglalkoztatása kialakított munkakörrel egyértelmű feladat és felelősség meghatározással
- Felsőoktatási intézmények közötti párbeszéd kialakítása a tapasztalatok megosztása érdekében
- Több fórumon keresztül történő tájékoztatás a hallgatók irányába (személyes és online formában is)
- A validációs eljárásban résztvevő oktatókat, szakembereket, tanácsadókat érdekeltté tenni szakmai és anyagi szempontból is – validációs ismeretek átadása, továbbképzési lehetőségek biztosítása – finanszírozási rendszer újragondolása

A FELSŐOKTATÁS HASZNA A VALIDÁCIÓBÓL

- Saját rendszer kialakítása
- Szolgáltatásnyújtás
- Versenyképesség növelő hatás
- Informális módon egyébként is működik

- Ösztönző hatás:
 - munkaerő piaci hiány
 - FO-ba jelentkezők nem hagyományos, 18 éves korcsoport

szélesebb korcsoport, előzetes tudással, munkatapasztalattal rendelkezők

JÖVŐBELI TERVEK

- További vizsgálatok elvégzése:
- Felmérés a tudományegyetemen dolgozó oktatók körében
- validációs, elismerés és mérés – értékelés témában
- nyitott és zárt kérdéseket tartalmazó kérdőívek által

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

anettx.kovacs@gmail.com

